BISBAT DE TORTOSA
Vida Diocesana
ANY LV ■ NÚM. 43 | 25 d'octubre de 2026 | www.bisbattortosa.org / Aportació voluntària: 0,30 €

SERVIU EL SENYOR AMB ALEGRIA

Equips de la Mare de Déu: una història de tres

Estimats amics i amigues:

Qualsevol inici de curs porta implícit un desig, un propòsit, un somni. Més encara si aquest designi es viu des d'una espiritualitat conjugal com són els Equips de la Mare de Déu (EMD), un moviment on dos es fan un per ser —en Déu— tres.

Aquests dies compartim l'inici de curs d'aquesta metodologia de vida en equip que troba la seva arrel a l'escalf de la llar de Natzaret. Des d'aquell 1939, quan es va celebrar la primera reunió de quatre matrimonis i el sacerdot Henri Caffarel a París i on es va escollir el nom d'*Equip Mare de Déu*, aquest miracle nascut dels ulls del mateix Déu continua viu. No són poques les vegades que he estat testimoni d'aquestes trobades que, d'una manera admirable, posen de manifest la radicalitat de l'amor, viscut des de la pregària, la fidelitat i la implicació en moltes parròquies de la nostra diòcesi. Aquestes trobades, pensades per donar resposta als matrimonis que busquen ser feliços seguint junts Crist i complint la seva voluntat, es posen sota l'empara de la *Mare de Déu* perquè és Maria qui els ajuda a acostar-se a Jesucrist: el centre de la vida espiritual dels membres dels EMD.

Henri Caffarel (en procés de canonització des del 2004) va saber escoltar aquella pregunta que naixia del cor d'uns matrimonis joves: com anar més enllà en les promeses del Baptisme? Com fer de la vida en parella un veritable camí de fe? Potser aquí va començar a obrir-se una d'aquelles petites portes per les quals Déu entra en les escletxes de la història.

Quan dos esposos es miren des de Crist, el matrimoni deixa de ser únicament un projecte humà per convertir-se en una llar de trobada amb Déu. Així va néixer aquesta espiritualitat conjugal: amb la certesa que l'amor viscut en l'aliança matrimonial pot ser un camí de santedat, un espai de gràcia i un anunci silenciós de l'Evangeli. Sant Pau recorda que «l'amor de Crist ens empeny» (*2Co* 5,14). També en el matrimoni. Perquè estimar no és només ser una sola carn, sinó aprendre cada dia a romandre l'un en l'altre i tots dos en Déu. En aquest «ja no són dos, sinó una sola carn» (*Mt* 19,6), s'hi amaga una profunda bellesa: quan l'amor es deixa poblar completament per Déu, la llar es converteix en una petita Església domèstica, en una taula on l'Evangeli es fa quotidià, humil i veritable.

Amics i amigues dels EMD: gràcies pel bé que heu fet —i que cada dia feu— a la nostra diòcesi tortosina! Torneu-vos a dir «sí», torneu-vos a escollir, torneu-vos a mirar com el primer dia i reconeixeu que la història compartida encara no s'ha acabat, perquè Déu continua escrivint-hi. I apreneu, a cada instant, a mirar-vos com Déu us mira. Perquè quan un matrimoni s'obre a Crist, el seu amor deixa de ser només una història entre dos: es converteix, silenciosament, en una història de tres.

† Sergi Gordo Rodríguez
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Estimar Déu, sí. Però també estimar els altres

A questa frase voldria resumir la resposta de Jesús al fariseu que va preguntar-li: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?». La pregunta estava feta en un ambient de polèmica entre Jesús i els fariseus i saduceus que volien posar-lo a prova i atrapar-lo en alguna inexactitud.

Déu havia donat els deu manaments al poble d'Israel al Sinaí perquè s'organitzés com a poble de dones i homes lliures, estimant sempre Déu que els havia atorgat l'alliberament de l'esclavatge d'Egipte.

Però els lletrats fariseus havien complicat la vida religiosa del poble indicant què havien de fer en cada moment per ser fidels a Déu. Tota aquesta casuística havia derivat en 613 manaments dels quals 365 eren prohibicions i 248 obligacions.

En aquest marc, el fariseu fa la pregunta a Jesús: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?», és a dir, no es podria recapitular tota la Llei sota un únic i suprem manament? La pregunta no era innocent ja que plantejava un tema objecte de polèmiques en els cercles religiosos del temps de Jesús.

Jesús respon amb paraules de l'Escriptura: Primer, estimar Déu. Que es manifesta escoltant la seva paraula, pregant, complint la seva voluntat en seguir el camí que ens proposa en la nostra vida.

Però tot seguit afegí un segon manament que es desprèn del primer: estimar els altres. No és possible estimar Déu que no veiem si no estimem els germans que sí veiem.

La novetat consisteix en posar junts aquests dos manaments, ensenyant així que són inseparables i complementaris: són dues cares de la mateixa moneda. No es pot estimar Déu sense estimar el proïsme i, a l'inrevés, no es pot estimar els altres sense estimar Déu.

Mn. Ramon Sàrries

SERVID AL SEÑOR CON ALEGRÍA

Equipos de Nuestra Señora: una historia de tres

Queridos amigos y amigas:

Cualquier inicio de curso lleva implícito un deseo, un propósito, un sueño. Máxime si ese designio se vive desde una espiritualidad conyugal como son los Equipos de Nuestra Señora (ENS), un movimiento donde dos se hacen uno para ser —en Dios— tres.

Estos días compartimos el comienzo de curso de esta metodología de vida en equipo que encuentra su raíz al calor del hogar de Nazaret. Desde aquel 1939, cuando se celebró la primera reunión de cuatro matrimonios y el sacerdote Henri Caffarel en París y donde se eligió el nombre de *Equipo Nuestra Señora*, este milagro nacido de los ojos del mismo Dios sigue vivo. No son pocas las veces que he sido testigo de estos encuentros que, de una manera admirable, ponen de manifiesto la radicalidad del amor, vivido desde la oración, la fidelidad y la implicación en muchas parroquias de nuestra diócesis. Estos encuentros, pensados para dar respuesta a los matrimonios que busquen ser felices siguiendo juntos a Cristo y cumpliendo su voluntad, se resguardan bajo el amparo de *Nuestra Señora* porque es María quien les ayuda a acercarse a Jesucristo: el centro de la vida espiritual de los miembros de los ENS.

Henri Caffarel (en proceso de canonización desde 2004) supo escuchar aquella pregunta que nacía del corazón de unos matrimonios jóvenes: ¿cómo ir más allá en las promesas del Bautismo? ¿Cómo hacer de la vida en pareja un verdadero camino de fe? Quizá ahí comenzó a abrirse una de esas pequeñas puertas por las que Dios entra en las grietas de la historia.

Cuando dos esposos se miran desde Cristo, el matrimonio deja de ser únicamente un proyecto humano para convertirse en un hogar de encuentro con Dios. Así nació esta espiritualidad conyugal: con la certeza de que el amor vivido en la alianza matrimonial puede ser un camino de santidad, un espacio de gracia y un anuncio silencioso del Evangelio. San Pablo recuerda que «nos apremia el amor de Cristo» (*2Co* 5,14). También en el matrimonio. Porque amar no es solamente ser una sola carne, sino aprender cada día a permanecer el uno en el otro y ambos en Dios. En ese «ya no son dos, sino una sola carne» (*Mt* 19,6), se esconde una profunda belleza: cuando el amor se deja poblar enteramente por Dios, el hogar se convierte en una pequeña Iglesia doméstica, en una mesa donde el Evangelio se hace cotidiano, humilde y verdadero.

Amigos y amigas de los ENS: ¡gracias por el bien que habéis hecho —y que cada día hacéis— en nuestra diócesis tortosina! Volved a deciros «sí», volved a elegiros, volved a miraros como el primer día y reconoced que la historia compartida aún no está terminada, porque Dios sigue escribiendo en ella. Y aprended, a cada instante, a miraros como Dios os mira. Porque cuando un matrimonio se abre a Cristo, su amor deja de ser solamente una historia entre dos: se convierte, silenciosamente, en una historia de tres.

† **Sergi Gordo Rodríguez**
Obispo de Tortosa

Els consells pastorals de la diòcesi s'apleguen a les Teresianes

Els consells pastorals parroquials i el Consell Pastoral Diocesà del Bisbat de Tortosa van mantenir una trobada el dissabte 3 d'octubre, a la Casa d'Espiritualitat de les Teresianes de Jesús-Tortosa.

La Comissió Diocesana del Sínode va organitzar aquesta jornada amb l'objectiu d'acostar a les parròquies les pautes d'actuació que proposa el procés sinodal que viu l'Església universal. Malgrat la pluja, unes cent persones vingudes d'arreu de la diòcesi van sumar-se a aquesta cita presidida pel bisbe de Tortosa, Mons. Sergi Gordo.

Com va explicar el prelat en la carta de convocatòria de la trobada, aquest espai també va estar obert a les parròquies que no compten amb un consell pastoral com una ocasió perquè aquestes comunitats es plantegin la seva constitució. «Només caminant junts podrem discernir millor allò que el Senyor espera avui de la nostra Església de Tortosa i continuar avançant cap a unes comunitats més vives, fraternes, corresponsables i missioneres», afirmà el bisbe Sergi.

Maria Palau —referent diocesana del Sínode juntament amb el seu marit, Roger Marco— manifesta la seva satisfacció per la celebració de la trobada i la generositat dels participants: «Pensem que va ser un matí fecund i senzill, en el qual la Comissió Diocesana del Sínode va oferir unes pautes per anar reflexionant sobre aquells criteris que pensem que són importants a l'hora d'anar treballant i fent Església».

Com destaca la responsable diocesana, la primera part del matí va consistir en una sessió de contingut en què es va parlar de les funcions dels consells pastorals parroquials.

El descans va donar pas a la segona part de la trobada, centrada a fer experiència d'una metodologia que proposa el procés sinodal: la conversa amb l'Esperit.

Aquesta dinàmica de discerniment comunitari busca descobrir «què és el que Déu ens demana en aquest moment concret i amb la qüestió concreta que s'està reflexionant».

Els interns de Mas d'Enric celebren la Mare de Déu de la Mercè. El nunci apostòlic, Mons. Piero Pioppo, va visitar el Centre Penitenciari (CP) Mas d'Enric el 24 de setembre amb motiu de la festa de la Mare de Déu de la Mercè. Una seixantena d'interns i internes van participar en la Missa presidida pel nunci, juntament amb els voluntaris de la Pastoral Penitenciària de la Diòcesi de Tortosa i l'Arxidiòcesi de Tarragona. Mons. Pioppo també va estar acompanyat per l'arquebisbe Tarragona, Joan Planellas.— *Delegació diocesana de Pastoral Penitenciària*

Les parròquies de Benicarló i Peníscola, vers una «comunitat de comunitats». Els consells pastorals de les parròquies benicarlandes de Sant Bartomeu, Sant Pere i Santa Maria del Mar han mantingut una reunió amb el Grup Sinodal Interparroquial. Aquesta trobada, celebrada el dilluns 5 d'octubre, ha tingut l'objectiu d'impulsar el treball pastoral conjunt que s'està duent a terme a la ciutat, en unió amb la comunitat parroquial de Peníscola. Així, s'han donat a conèixer les línies que estructuraran la labor de les parròquies per tal d'avançar vers «una comunitat de comunitats», unida alhora que diversa.

Les cartoixanes de Benifassà celebren Sant Bru amb el bisbe. La comunitat de cartoixanes del Monestir de Santa Maria de Benifassà va celebrar la festivitat de Sant Bru, fundador de l'Orde, el dimarts 6 d'octubre. Les monges van estar acompanyades en aquesta jornada pel bisbe de Tortosa, Mons. Sergi Gordo, i pel delegat diocesà de Vida Consagrada, Mn. Josep Maria Garcia. Després de celebrar la Missa, el bisbe va mantenir una reunió amb les religioses.

SEGUEIX-NOS!

Vinaròs, Jesús i Tortosa celebren l'Any Jubilar de Sant Francesc d'Assís

En el marc del Jubileu pel vuitè centenari del trànsit de Sant Francesc, el bisbe de Tortosa, Mons. Sergi Gordo, ha oficiat les celebracions de la festivitat del sant als tres temples jubilars franciscans de la diòcesi tortosina. Així, el prelat va presidir les misses a les esglésies conventuals de les Clarisses de la Divina Providència de Vinaròs i de les Clarisses de Tortosa, així com a la parròquia de Sant Francesc de Jesús-Tortosa. La indulgència plenària pot aconseguir-se en aquests llocs de culte fins al 10 de gener de 2027, quan es clourà l'Any Jubilar Franciscà.

El dissabte 3 d'octubre, dia en què es complien exactament 800 anys de la mort del *poverello*, el bisbe Sergi va visitar la comunitat de Clarisses de la Divina Providència de Vinaròs. Allà va

oficiar l'Eucaristia, concelebrada per Mn. Josep Maria Garcia, delegat diocesà de Vida Consagrada. També va participar-hi el diaca vinarossenc Isael Pla.

L'endemà, festivitat de Sant Francesc d'Assís, l'Entitat Municipal Descentralitzada (EMD) de Jesús-Tortosa va celebrar la diada del seu patró. El bisbe Sergi Gordo va presidir la Missa solemne a la parròquia de Sant Francesc, l'antiga església d'una desapareguda comunitat de franciscans. Va concelebrar-hi el rector, Mn. Carlos Castán, i també van participar-hi les autoritats municipals, encapçalades per l'alcalde Víctor Ferrando, i les pubilles i hereus de la població. Acabada la litúrgia, els jesusencs i jesusenques van sortir en processó pels carrers del poble acompanyant la imatge del seu patró.

La celebració de la festa de Sant Francesc va continuar a la tarda al monestir de la Mare de Déu de les Neus de Tortosa. La comunitat de germanes clarisses va rebre el bisbe Sergi, que va presidir la Missa, concelebrada pel vicari general Mn. Joan Guerola, Mn. Pascual Centelles i Mn. José Ayllón.

Més informació

El Domund del centenari: Un en Crist, units en la missió (i 5)

Arribem al darrer diumenge d'octubre, el mes missioner per excel·lència. Hem seguit el missatge per al Domund del papa Lleó XIV. Ara volem recordar que tot procés de seguiment a Crist no té mai un final. Per això, el Papa ens acaba deixant una conclusió on ens encomana que continuem la tasca missionera.

Ara volem compartir una part de la conclusió del missatge, que ens dona la pauta del nostre actuar com a creients:

«La missió dels deixebles i de tota l'Església és la prolongació en l'Esperit Sant de la missió de Crist, una missió que neix de l'amor, es viu en l'amor i condueix a l'amor».

«Els apòstols van evangelitzar impulsats per l'amor de Crist i per Crist… Molts han donat la vida per donar a conèixer aquest amor diví al món… La missió evangelitzadora de l'Església continua sota la guia de l'Esperit Sant, Esperit d'amor fins a la fi del temps».

Cartells del Domund 1970 i 1985

«Animats pels testimoniatges missioners, comprometem-nos tots a contribuir, cadascú segons la seua vocació i els dons rebuts, a la gran missió evangelitzadora, que és sempre obra de l'amor. Les oracions i el suport concret seran de gran ajuda per portar l'Evangeli de l'amor de Déu a tothom, especialment als més pobres i necessitats.»

El missatge acaba amb una curta pregària, que hauríem de fer nostra, procurar fer-la vida i ser conseqüents amb el que diu:

«Pare sant, concedeix-nos ser un en Crist, arrelats en el seu amor que uneix i renova.

Fes que tots els membres de l'Església estiguin units en la missió, dòcils a l'Esperit sant, valents a donar testimoniatge de l'Evangeli, anunciant i encarnant cada dia el teu amor fidel per cada criatura.

Beneeix els missioners i missioneres, sostén-los en el seu esforç i preserva'ls en l'esperança.

Maria, Reina de les missions, acompanya la nostra tasca evangelitzadora en tots els racons de la terra; fes-nos instruments de pau i fes que el món reconegui en Crist la llum que salva. Amén».

Delegació diocesana de Missions

Llegeix els articles anteriors

AGENDA

- **Dilluns 26 i dimarts 27 d'octubre,** convivències del clergat a la Seu d'Urgell i a Andorra.
- **Dimecres 28 d'octubre, a les 11.00 h,** reunió de la Província Eclesiàstica Valentina.
- **Divendres 30 d'octubre, a les 20.00 h,** Vinaròs, confirmacions a la parròquia de l'Assumpció de Maria.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

26. ■ **Dilluns** (litúrgia de les hores: 2a setmana) [Ef 4,32-5,8 / Sl 1 / Lc 13,10-17]. Sants Llucià i Marcià, màrtirs de Nicomèdia venerats a Vic; sant Viril, abat de Leyre (Navarra); sant Evarist, papa (grec, 97-105) i mr.

27. ■ **Dimarts** [Ef 5,21-33 / Sl 127 / Lc 13,18-21]. Sant Florenci, mr.; sant Gaudiós, bisbe.

28. ■ **Dimecres** [Ef 2,19-22 / Sl 18 / Lc 6,12-19]. Sant Simó (el Zelador) de Canà de Galilea, i sant Judes, anomenat també Tadeu (invocat en les causes difícils), apòstols; sant Silví, ermità.

29. ■ **Dijous** [Ef 6,10-20 / Sl 143 / Lc 13,31-35]. Sant Narcís, bisbe i mr. (s. IV), patró de Girona (1387); santa Eusèbia, vg. i mr.; beat Miquel Rua, prev. salesià.

30. ■ **Divendres** [Fl 1,1-11 / Sl 110 / Lc 14,1-6]. Sant Marcel, centurió romà, i els seus fills Claudi, Rupert i Victorí, mrs.; santa Eutròpia, mr.; santa Zenòbia, mr.

31. ■ **Dissabte** [Fl 1,18b-26 / Sl 41 / Lc 14,1.7-11]. Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, rel. jesuïta castellà, mort a Palma de Mallorca; sant Quintí, mr.; santa Lucil·la, vg. i mr.

NOVEMBRE

1. □ **Diumenge vinent,** Tots Sants (lit. hores: de la Solemnitat). [Ap 7,2-4.9-14 / Sl 23 / 1Jo 3,1-3 / Mt 5,1-12a].

Diumenge XXX de durant l'any (A)

Lectura del llibre de l'Èxode (Ex 22,20-26)

El Senyor diu: «No maltractis ni oprimeixis els immigrats, que també vosaltres vau ser immigrats al país d'Egipte. No maltractis cap viuda ni cap orfe: Si els maltractes i alcen a mi el seu clam, jo l'escoltaré i, encès d'indignació, us mataré amb l'espasa: les vostres dones quedaran viudes, i orfes els vostres fills. Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com a penyora el mantell d'algú, torna-l'hi abans no es pongui el sol. És tot el que té per abrigar-se, el mantell que l'embolcalla. Amb què dormiria? Si ell alçava a mi el seu clam, jo l'escoltaria, perquè soc compassiu.»

Salm responsorial (17)

R. *Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.*

Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu, / roca i muralla que em deslliura. R.

Déu meu, penyal on m'emparo, / escut i força que em salva. / Rodejat d'adversaris delirants, clamo al Senyor, / crido auxili d'entre els enemics. R.

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. / Beneeixo el Senyor que em salva. / «Ha donat grans victòries al seu rei, / ha mostrat l'amor que té al seu Ungit.» R.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (1Te 1,5c-10)

Germans, ja sabeu el que fèiem per vosaltres mentre érem a la vostra ciutat. També vosaltres heu imitat el nostre exemple i el del Senyor, acollint la paraula de Déu enmig de moltes adversitats, plens del goig de l'Esperit Sant. Així heu estat un model per a tots els creients de Macedònia i d'Acaia, perquè, des de la vostra ciutat, s'ha estès el ressò de la paraula del Senyor. I no solament a Macedònia i a Acaia, pertot arreu parlen de la vostra conversió de manera que no ens cal afegir-hi res: ells mateixos conten com va ser la nostra arribada entre vosaltres i com abandonàreu els ídols i us convertíreu a Déu per adorar només el Déu viu i veritable i esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts i que ens salvarà de la pena en el judici que ha de venir.

Lectura de l'Evangeli segons sant Mateu (Mt 22,34-40)

En aquell temps, quan els fariseus s'assabentaren que Jesús havia fet callar els saduceus, es tornaren a reunir, i un d'ells, mestre de la Llei, per provar-lo, li va fer aquesta pregunta: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?» Jesús li contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes venen d'aquests dos.»

Lectura del libro del Éxodo (Éx 22,20-26)

Esto dice el Señor: «No maltratarás ni oprimirás al emigrante, pues emigrantes fuisteis vosotros en la tierra de Egipto. No explotarás a viudas ni a huérfanos. Si los explotas y gritan a mí, yo escucharé su clamor, se encenderá mi ira y os mataré a espada; vuestras mujeres quedarán viudas y vuestros hijos huérfanos. Si prestas dinero a alguien de mi pueblo, a un pobre que habita contigo, no serás con él un usurero cargándole intereses. Si tomas en prenda el manto de tu prójimo, se lo devolverás antes de ponerse el sol, porque no tiene otro vestido para cubrir su cuerpo, ¿y dónde, si no, se va a acostar? Si grita a mí, yo lo escucharé, porque yo soy compasivo».

Salmo responsorial (17)

R. *Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza.*

Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza; / Señor, mi roca, mi alcázar, mi libertador. R.

Dios mío, peña mía, refugio mío, / escudo mío, mi fuerza salvadora, mi baluarte. / Invoco al Señor de mi alabanza / Y quedo libre de mis enemigos. R.

Viva el Señor, bendita sea mi Roca, / sea ensalzado mi Dios y Salvador: / Tú diste gran victoria a tu rey, / tuviste misericordia de tu ungido. R.

Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (1Tes 1,5c-10)

Hermanos: Sabéis cómo nos comportamos entre vosotros para vuestro bien. Y vosotros seguisteis nuestro ejemplo y el del Señor, acogiendo la Palabra en medio de una gran tribulación, con la alegría del Espíritu Santo. Así llegasteis a ser un modelo para todos los creyentes de Macedonia y de Acaya. No solo ha resonado la palabra del Señor en Macedonia y en Acaya desde vuestra comunidad, sino que además vuestra fe en Dios se ha difundido por doquier, de modo que nosotros no teníamos necesidad de explicar nada, ya que ellos mismos os convertisteis a Dios, abandonando los ídolos, para servir al Dios vivo y verdadero, y vivir aguardando la vuelta de su Hijo Jesús desde el cielo, a quien ha resucitado de entre los muertos y que nos libra del castigo futuro.

Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 22,34-40)

En aquel tiempo, los fariseos, al oír que Jesús había hecho callar a los saduceos, se reunieron en un lugar y uno de ellos, un doctor de la ley, le preguntó para ponerlo a prueba: «Maestro, ¿cuál es el mandamiento principal de la ley?». Él le dijo: «"Amarás al Señor tu Dios con todo tu corazón, con toda tu alma, con toda tu mente". Este mandamiento es el principal y primero. El segundo es semejante a él: "Amarás a tu prójimo como a ti mismo". En estos dos mandamientos se sostienen toda la Ley y los Profetas».

COMENTARI

Estimar Déu, sí. Però també estimar els altres

A questa frase voldria resumir la resposta de Jesús al fariseu que va preguntar-li: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?». La pregunta estava feta en un ambient de polèmica entre Jesús i els fariseus i saduceus que volien posar-lo a prova i atrapar-lo en alguna inexactitud.

Déu havia donat els deu manaments al poble d'Israel al Sinaí perquè s'organitzés com a poble de dones i homes lliures, estimant sempre Déu que els havia atorgat l'alliberament de l'esclavatge d'Egipte.

Però els lletrats fariseus havien complicat la vida religiosa del poble indicant què havien de fer en cada moment per ser fidels a Déu. Tota aquesta casuística havia derivat en 613 manaments dels quals 365 eren prohibicions i 248 obligacions.

En aquest marc, el fariseu fa la pregunta a Jesús: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?», és a dir, no es podria recapitular tota la Llei sota un únic i suprem manament? La pregunta no era innocent ja que plantejava un tema objecte de polèmiques en els cercles religiosos del temps de Jesús.

Jesús respon amb paraules de l'Escriptura: Primer, estimar Déu. Que es manifesta escoltant la seva paraula, pregant, complint la seva voluntat en seguir el camí que ens proposa en la nostra vida.

Però tot seguit afegí un segon manament que es desprèn del primer: estimar els altres. No és possible estimar Déu que no veiem si no estimem els germans que sí veiem.

La novetat consisteix en posar junts aquests dos manaments, ensenyant així que són inseparables i complementaris: són dues cares de la mateixa moneda. No es pot estimar Déu sense estimar el proïsme i, a l'inrevés, no es pot estimar els altres sense estimar Déu.

Mn. Ramon Sàrries

Director: Javier Castán - Edició: MCS, c/ Cruera 5-7, 43500 Tortosa; tel. 977 440 700; fax 977 440 378
A/e: mcs@bisbattortosa.org - Web: www.bisbattortosa.org; Dip. legal T-547-2026 - Realització: Impresión Offset Derra, s.l.